U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Brigity Chrastilové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **Ing. J. H**, proti odpůrci: **Státní volební komise**, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4, v řízení o návrhu na neplatnost voleb kandidátů do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,

t a k t o :

I. Návrh na neplatnost volby kandidátů **s e** v části týkající se kandidátů zvolených v Jihomoravském volebním kraji **z a m í t á .**

II. Návrh na neplatnost volby kandidátů **s e** v části týkající se kandidátů zvolených v ostatních volebních krajích **o d m í t á .**

III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 15. 6. 2006 podal navrhovatel u Nejvyššího správního soudu návrh nazvaný „Stížnost na závěrečný průběh voleb a hlavně dopad voleb v ČR v r. 2006“, v němž uvádí, že ODS, v čele se svým předsedou a za mimořádné podpory prezidenta republiky, nutně potřebovala vyhrát volby, a proto se uchýlila k nestandardnímu jednání a čtyři dny před volbami zveřejnila vážná obvinění proti předsedovi ČSSD J. P. Přitom se jednalo o věci, které jsou dosud ve stadiu vyšetřování. Tyto informace byly zneužity s cílem premiéra a předsedu ČSSD znemožnit a poškodit tak celou stranu před voliči a naopak získat výhody pro ODS. Bleskové šetření agentury STEM pro deník Právo také vyhodnotilo, že 26 % voličů odsuzuje praktiky uplatňované ze strany ODS ve volbách, k čemuž se navrhovatel rovněž připojuje, a to jako dřívější poslanec pro Brno I. a předseda odborového svazu v Brně „pro Dřevo, Lesy, Voda“. Žádá proto vyhodnocení a řádné vyšetření těchto praktik soudem.

Státní volební komise ve svém vyjádření poukázala na to, že zákon předpokládá čestný a poctivý průběh volební kampaně a zakazuje zveřejňování nepravdivých údajů o kandidátech, ovšem s porušením nespojuje žádnou sankci. Poukázala na závěry Ústavního soud zaujaté k volební kampani v nálezu sp. zn. Pl ÚS 73/04.

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) za podmínek stanovených zvláštními zákony se může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem

je i zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále též „volební zákon“). Podle § 87 tohoto zákona se podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí (odst. 1).

Z citovaného ustanovení vyplývá, že soudní přezkum voleb do Poslanecké sněmovny je možný toliko podle ustanovení § 87 odst. 1 volebního zákona.

Navrhovatel se tak formálním vymezením petitu domáhá něčeho, co zákonná úprava vůbec neumožňuje. I takové podání je však třeba posoudit podle jeho obsahu, bez ohledu na jeho označení. Svým obsahem podání navrhovatele zpochybňující výsledek celých voleb je napadením volby všech kandidátů zvolených do Poslanecké sněmovny, a to z důvodů z důvodů nečestného vedení volební kampaně ze strany ODS.

Volební zákon v § 16 odst. 2 stanoví, že volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje. Zákon neobsahuje výklad užitých pojmů „čestně a poctivě“ a soud toto ustanovení aplikující musí vycházet nejen z toho, jak jsou tyto pojmy chápány v běžném životě, ale současně musí i přihlížet k charakteru volební kampaně, která má jistě svá specifika vyplývající z vyostřeného střetu mezi jejími aktéry, kteří se jednak snaží získat podporu pro svůj volební program, jednak podlomit důvěru k volebnímu soupeři. Volební střet je fakticky nejen soutěží volebních programů a kandidátů v pozitivním smyslu (tedy vyzvednutím kladů vlastního programu a kandidujících osobností) ale i v negativním smyslu (poukazováním na zápory ostatních volebních programů i osob protikandidátů). V již označeném nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. 73/04 (publikován ve Sbírce zákonů pod č. 140/2005) tento soud dospěl k závěru, že předmětné pojmy v prostředí voleb nelze ztotožňovat s dobrými mravy, tak jak jsou chápány občanským zákoníkem, ani je nelze posuzovat z hlediska soukromého práva a obecné morálky. Ústavní soud vycházel z toho, že volební kampaň je bojem o hlasy voličů, jejíž negativní projevy nelze zákonem vyloučit. Stejně tak Evropský soud pro lidská práva v rozsudku z 11. 4. 2006 (stížnost č. 71343/01 ve věci Brasilier proti Francii) mj. uvedl, že v kontextu volební soutěže je konečně ostrost projevu tolerovatelnější než za jiných okolností. To jistě neznamená, že v rámci volební kampaně jsou možné jakékoliv osobní útoky, vždyť hodnocené ustanovení také výslovně zapovídá zveřejňování údajů nepravdivých. Pokud jde o zveřejnění zpráv z řízení dosud neskončených, nelze s určitostí říci, že šlo o tvrzení nepravdivá. Přitom bylo zjevné, že jde o podezření, která jsou šetřena, nikoliv o výsledek nějakého šetření, o jehož pravdivosti nelze pochybovat. Nedostatek etiky spočívající ve využití takových informací ve volební kampani ještě nečiní takové jednání protizákonným.

Argumentace užitá aktéry voleb ve volební kampani podléhá nepochybně kritickému posouzení ze strany voličů, kteří vnímají nejen obsah volebních prohlášení, ale i úroveň prostředků ve volebním boji užitých. O tom svědčí i navrhovatelem označený příklad postoje voličů k volební taktice ODS, stejně tak jistě podléhaly obdobnému hodnocení i prostředky užité jejich protikandidáty. Zmíněný výzkum pak je obrazem tohoto hodnocení a nikoliv obrazem toho, že uvedené procento voličů neetickým praktikám podlehlo, a že se tedy tyto prostředky volebního boje odrazily na výsledku voleb tak, že je jejich výsledek zpochybněn. Je objektivně vyloučeno zjištění, zda označené prostředky užité Občanskou demokratickou

stranou měly vliv na volbu jednotlivých kandidátů či nikoliv: hlasování je tajné a žádný volič není povinen se „zpovídat“ z toho, koho volil a z jakých důvodů.

Nejvyšší správní soud je oprávněn vyslovit neplatnost volby kandidátů pouze za předpokladu, že při jejich volbě byl porušen zákon. Tak tomu v daném případě není.

Soud při rozhodnutí o návrhu musel dále vycházet ze skutečnosti, že podaný návrh svým obsahem směřoval proti všem zvoleným kandidátům. Z ust. § 87 odst. 1 volebního zákona však plyne, že občan zapsaný do stálého seznamu voličů v určitém volebním okrsku je oprávněn domáhat se neplatnosti volby kandidátů zvolených v kraji, v němž je oprávněn vykonávat svoje aktivní volební právo (k tomu viz usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 540/02, in.: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 35, str. 603 a násl.).

V daném případě byl navrhovatel zapsán ve stálém volebním seznamu voličů v Jihomoravském kraji ve volebním okrsku 37 pod č. 31 221.

Ve vztahu ke kandidátům zvoleným v jiných krajích, než v kraji Jihomoravském se tak jedná o návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou, a proto byl návrh v této části podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítnut.

Ve vztahu ke kandidátům zvoleným v kraji Jihomoravském, k němuž byl navrhovatel aktivně legitimován, ovšem jak výše uvedeno nebyla zjištěna protizákonnost jejich volby, a proto byl v této části návrh podle § 90 s. ř. s. zamítnut.

Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků právo.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu